

גזיזת שערות של אשה

באותם המיקורים בהם

היה היחיד שדלק עדיין בבלוק הארוך. נשמעו דפיקות רמות בדלת. "יש לנו מכתב בשבילך!" קרא מישהו בעברית עילגת במקצת. דינה היתה בטוחה כי ה' דובר אינו דובר; שהרי אין מוסרים מכתב כים בחצות הליל. היא קראה מבצע לדלת הנעולה: "אני לא רוצה לפתוח!" מאחורי הדלת התפתחה שיחה עצבנית בצרפתית. אחרי כן נשמעה הקריאה: "יותר טוב לך שתפתחי את הדלת. אם לא — אנחנו שוברים אותה!" דינה עמדה בסירור בה. האלמונים הסתערו על הדלת, שברו את המעול והתפרצו פנימה.

היו אלה ארבעה גברים רעולי-פנים. שניים התנפלו על אדוארד, החלו ממטירים עליו מהלומות אגרוף עד שנפל ארצה שותת דם. באותה שעה תפסו השניים הנותרים את דינה. היא ניסתה להתנגד ולצעוק. אחד מהם תפס בגרונה, שני הוציא מספריים מכיסו והחל גזור את שערות ראשה. תוך מאבק נחתכה ידה בלהב המספריים. רק אז הירפו ממנה שני האלמונים. הם הסתלקו יחד עם חבריהם, עלו לסגור שתיקה להם בחוץ ונעלמו.

בתחילה לא ידעה דינה אם להתלונן במשטרה. רק למחרת בבוקר ניגשה לתחנה, הגישה תלונה על התפרצות וגרימת נזק לדלת. היא לא הזכירה אף במלה אחת את המכות אותן ספגה היא וידידה.

★ ★ ★

יוצאים לכיף בחיפה

השאה הראשונה היתה: מי היו הארבעה? לא היה קשה לענות על כך. אמנם איש לא יכול היה לנקוב בבטחון בשמות המתנפלים, אך זהותם הכלית היתה ידועה היטב. הם השתייכו ל-

העיר העילית: המישלם היהודי הרוכב בארומי ההר

זמן בא עורך-הדין שלי מבית-המשפט, והוביל אותי לבית-החולים רוטשילד ב" חיפה. שם בדקו את כל חלקי גופי בקרני רנטגן. תפרו לי את הפצעים. בלילה לקח אותי פרקליטי הביתה, ברמת-גן, ונעארתי חמישה-עשר יום במיטה."

היתה זו תגובה של בעל נזעם, שהאמין כי אשתו סטתה מדרך המוסר. הוא ראה בה מופקרת, אשר אסור לה אפילו לדתקרב אל בנותיה. על כן התנפל עליה כאשר הלכה לבקרן במינור. על רקע זה פרץ ריב אחרי ריב ונהרסו חיי האישיים של

ישר לבית הוריו בנצרת. זה היה לפני 10 שנים. סיפרה תרו לאחר מכן: "לא אהבתי אותו. לא הכרתי אותו מקודם, ואיש לא שאל אותי אם אני רוצה להתחתן עמו או לא." מצב אליו נקלעו נשים ללא-ספור לפנייה, ואליו נקלעות גם כיום אלפי נשים בישראל, מדי שנה.

★ ★ ★

מכות במינור

עוד לפני הנישואין, בהיות תרו אורי חת בבית דודה, תכנן המריבות בינה

חצי שעה לפני חצות. אדוארד בטחיש שכב על הספה וחיכה שדינה תגיש לו קפה. דינה טיישברג היא ידידתו, וזה עתה הסיע אותה הביתה מעבודתה בבית החולים בעפולה. היתה זו ידירות בלתי-רגילה: ידירות בין ערבינוצרי לבין יהודיה עולה אולם בנצרת עילית לא היתה זו ידירות יחידה בין זוגות מעורבים. בעיני דינה (34) היתה זו ידירות ככל ידירות. היא באה מארץ בעלת מינהגים חופשיים, שבה אין מקפידים כל כך על המוצא הלאומי של בן-הזוג. לגביה, אורי ארד (36) הוא גבר ישראלי, ואין הוא נבדל בהרבה מישראלים אחרים — גם אם הוא ערבי.

אדוארד, לעומתה, בא מרקע אחר לגמרי: רני חברה של התקדמותה היא חיצונית בלבד, ואשר בבתיה שמרה עדיין על השקפות ומינהגים מלפני דורות רבים. חבי רה שבה אין להעלות על הדעת יחסים חופשיים בין גבר לאשה. אדם המהפשי יח סים כאלה, חייב למצוא אותם מחוץ לחוג שלו, מחוץ לעצם החברה לה הוא שייך. במקרה המיוחד של ערבי ישראלי, פירוש הדבר: לחפש יחסים אלה בקרב החברה העברית, המתקדמת יותר בגישתה ליחסים בין גבר לאשה.

לאדוארד בטחיש היתה סיבה נוספת ל- חפש חברת אשה בנצרת עילית. כי בנצרת התחתית, הערבית, ידוע הוא כאיש אמיד, חושחן מצליח, נשוי ואב לשתי ילדות. אלא שמה שנים אין הוא חי עם אשתו. בגלל היותם בני העדה הלאטינית (קאתור לית) לא יכלו להתגרש, והם חיים בניפרד. במצב זה אין אדוארד יכול למצוא ידידה או אשה בעדתו הוא; שהרי בחברה ה' ערבית ייתכנו רק יחסים "מכובדים", רק למטרת נישואין. ולהתחתן אין הוא יכול, כל עוד אינו גרוש.

★ ★ ★

כזה מעבר לגבו

ספורו של אדוארד ידוע היטב בנצרת. זהו סיפור של זיחג בלתי-מוצלח, שהיה אולי מחזיק מעמד בדור הקודם; בתנאי ישראל של היום — התרסק. כי האשה, תרו בטחיש, לא קיבלה את המוס' כמות הישנות של החברה הערבית. השידוך נעשה בדואר. אביו של אדוארד בטחיש כתב מכתב, דרך פאריס, לאחיו, תושב העיר העתיקה בירושלים. במכתב זה ביקש את ידי בתו, תרו, עבור בנו אדוארד. תרו היתה אז בת 14 בלבד. אביה ענה בחיוב.

כעבור שנתיים ביקר אדוארד עצמו כי בית דודו בירושלים. כנוצרי הורשה לעבור לירדן בחג המולד, ניצל את ההזדמנות ל- בקר אצל ארוסתו ולהסדיר את עניין ה' נישואים. אמה של תרו, שהתאלמנה בינ' תיים, קיימה את הבטחת בעלה, אדוארד חור לישראל, ובזכות מעמדו וקשריו השיג רשי יו-כניסה עבור אשתו-לעתידי. כעבור 12 יום עמדה תרו בצד הירדני של מעבר מגדל- באום, כשמוזדה בידיה. מן העבר השני קיבל את פניה ארוסה אדוארד, שהסיעה

מינו ונתע

"מחירת האלגורית". כך קראו לגוף זה תושבי נצרת עילית ונצרת תחתית. הרא' שונים — בראותם ב"מחירת" זו תופעה חיובית, האחרונים מתוך דאגה וזעם.

עד לפני זמן קצר בלבד, הופני אל

אדוארד בקרב חברתו.

★ ★ ★

התנפלות בחצות

ע' תה שכב אדוארד על הספה בדירת ידידתו דינה טיישברג. האור בדירה זו

לבין אדוארד. הרקע: תרו היפשיה סברה כי מגיעה לה מידה רבה יותר של חופש, מזו המקובלת בחברה הערבית וכי בעלה לעתיד חייב לסגל לעצמו מינהגים הנראים לה. פעם, כאשר נסע אדוארד לחיץ-לארץ, הוחזקה תרו בבית בטחיש, במה שהיא כינתה כ"מעצר בית".

אחרי שנולדו שתי בנות הזוג נפרדו אדוארד ותרו. אך לא מבלי שהפרידה תהפוך למלחמה אכזרית ומכוערת. שהת גלגלה בכל הערכאות המשפטיות של ה' מדינה ושל העדה הלאטינית. לא פעם נתבקשה המשטרה להתערב. סיפרה תרו על אחת ההתנגשויות:

"זה היה בהפסקה של בית-המשפט ב' נצרת. הלכתי לבקר את שתי בנותי, זיוו ושוועאה, בבית-הספר של יוסף הקדוש ב' נצרת. הייתי עם הילדות, כשלתפע הופיע בעלי, שהרגיש בהעדתי מבית-המשפט. הוא נכנס לטרקלין, גירש את הנוזירה ואת שתי הילדות מן החדר, ונעל את הדלת. אחרי כך פנה אלי בזעם: "מי נתן לך את הרשות לראות את הילדות?"

הוא סטר את אחי בכוח. כשניסיתי להתנגד, בעט בי נפלתי על הארץ. דמי נשפך על הריצפה ועל הכסאות. צעקתי ואיבדתי את ההכרה. הנוזירות שמעו את הצעקות, והן פרצו לחדר בעד דלת אחרי רית, שהיתה במקרה פתוחה. כשהתעוררתי ראיתי את רגלי הנוזירות. בעלי הטתלק. "הנוזירות לא הגישו לי עזרה, לא פתחו את הדלת ולא קראו לרופא. הן אף לא נתנו לי כוס מים. נשארתי שוכבת על הארץ למעלה מחצי שעה. ללא כיפול. כי הנוזירות פחדו מפני בעלי. לבסוף קמתי, ניגשתי לטלפון של המוסד וקראתי ל' משטרה.

"המשטרה לקחה אותי לרופא. כעבור כמה

המנהיג? לדברי תושבים רבים בנצרת עילית ותחתית, מנסה שפירא הדריך את מחשבתם של הקנאים היהודיים בנצרת עילית. מנסה (שמאל) אינו מסתיר את דעותיו, טוען כי השלטונות חייבים להדריך את העולים החדשים ביחסים לערבים.